

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kotona asumisen tukeminen vai palveluasuminen?

Kannattavuus asukkaan ja yhteiskunnan näkökulmasta

Eve Niemenmaa
Saimaan amk
07.11.2013

Hyvinvointia ja Energiatohokkuutta Asumiseen

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Johdanto

- Tavoitteena selvittää kotona asumisen ja kotiin tuotavien palvelujen kustannukset ja vertailen niitä palveluasumiseen ja tehostettuun palveluasumiseen
- Kustannukset yksityistaloudellisella ja yhteiskunnallisella tasolla
 - 4 todellista pientalokohdetta Etelä-Karjalan haja-asutusalueelta
 - Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus (Eksote)
 - Tutkimuskohteiden tulokset laajemmin yleistettävissä mm. yhteiskunnan ja ikääntyvän väestön tasolle
- Tutkimuksessa käytettävät näkökulmat
 - Kotona asuminen ilman tukia ja palveluja (lähtötilanne)
 - Omaishoito
 - Kotihoidon tukipalvelut
 - Kotihoito

Kotona asumisen kustannukset

- Lähtötilanne; elämisen ja asumisen kustannukset
 - Elämisen kustannuksia seurattiin 8 viikon ajan
 - Yksi kohde ei seurannut → kustannukset Kuluttajatutkimuskeskuksen kohtuullisen minimin viitebudjetista
 - Asumisen kustannukset Pellervon taloustutkimuskeskuksen asumismenotutkimuksesta vuodelta 2012
- Omaishoito
 - Kustannukset asukkaalle omaishoidon palvelusetelin omavastuusta
 - Kustannukset yhteiskunnalle Eksoten kirjanpidosta

- Kotihoidon tukipalvelut
 - ateriatuki- ja turvapuhelinpalvelut
- Kotihoito
 - Kolme hoitoluokkaa
 - Luokka 1 3,5 h/kk
 - Luokka 2 16,2 h/kk
 - Luokka 3 56,5 h/kk
 - Kustannus Eksotelle kotihoidon nettotoimintakulujen ja kotihoidon käyntimäärien perusteella
 - Kustannus asukkaalle bruttotulojen mukaan

Palveluasumisen kustannukset

- Vertailu Eksoten omien että yksityisten palveluasumisyksiköiden välillä
- Kustannus Eksotelle asukkaan palveluasumispäivien perusteella
- Asukkaan kustannus koostuu vuokrasta ja palveluasumismaksusta
- Asukkaan palveluasumismaksu määräytyy tulojen mukaan

Tulokset

- Kuusi erilaista vaihtoehtoa kotona asumisen tukemiseen:
 1. Eläminen ja asuminen ilman tukia ja palveluja (peruskustannus)
 2. Omaishoito
 3. Tukipalvelut
 4. Omaishoito ja tukipalvelut
 5. Kotihoito
 6. Kotihoito ja tukipalvelut

Kotona asumisen kustannukset €/v

	Kohde K		Kohde X			Kohde Y		Kohde Z	
	Asukas	Eksote	Asukas		Eksote	Asukas	Eksote	Asukas	Eksote
			Mies	Vaimo					
1. Asuminen	7 680 €	0 €	2 400 €	2 400 €	0 €	6 552 €	0 €	5 712 €	0 €
2. Eläminen	4 848 €	0 €	5 307 €	5 307 €	0 €	6 640 €	0 €	5 823 €	0 €
3. Yht.peruskustannus	12 528 €	0 €	7 707 €	7 707 €	0 €	13 192 €	0 €	11 535 €	0 €
4. Omaishoito	382 €	5 158 €	382 €	382 €	5 158 €	382 €	5 158 €	382 €	5 158 €
5. Tukipalvelut	1 754 €	2 385 €	2 476 €	2 708 €	2 385 €	1 960 €	2 385 €	2 708 €	2 385 €
6. Omaishoito+ tukipalvelut	2 135 €	7 543 €	2 858 €	3 090 €	7 543 €	2 342 €	7 543 €	3 090 €	7 543 €
7. Kotihoito									
-1.luokka 3,5 h/kk	491 €	2 538 €	3 483 €	3 483 €	2 538 €	594 €	2 538 €	2 047 €	2 508 €
-3.luokka 16,2 h/kk	937 €	11 748 €	6 192 €	6 192 €	11 748 €	1 133 €	11 748 €	3 907 €	11 608 €
-6.luokka 56,5 h/kk	1 562 €	40 972 €	8 514 €	8 514 €	40 972 €	1 889 €	40 972 €	6 512 €	40 483 €
8. Kotihoito+tukipalvelut									
-1.luokka 3,5 h/kk	2 245 €	4 924 €	5 959 €	6 191 €	4 924 €	2 554 €	4 924 €	4 755 €	4 893 €
-3.luokka 16,2 h/kk	2 691 €	14 133 €	8 668 €	8 900 €	14 133 €	3 093 €	14 133 €	6 616 €	13 993 €
-6.luokka 56,5 h/kk	3 316 €	43 357 €	10 990 €	11 222 €	43 357 €	3 849 €	43 357 €	9 221 €	42 869 €

- **Edullisin vaihtoehto**

- asukas= omaishoito
- Eksote= tukipalvelut

- **Kallein vaihtoehto**

- asukas= kotihoito+ tukipalvelut luokassa 6
- Eksote= kotihoito+ tukipalvelut luokassa 6

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Palveluasumisen kustannukset €/v

ASUKKAAN KUSTANNUS

	Kohde X				Kohde Y	Kohde Z
	Kohde K	Mies	Vaimo			
Palveluasuminen	7730	13730	16130		8193	16130
Tehostettu palveluasuminen	7970	13970	16370		8433	16370

- Palveluasumismaksu asukkaan tulojen mukaan
- Kustannusero kohteiden välillä jopa kaksinkertainen
- Ero palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen välillä vain 240 €

EKSOTEN KUSTANNUS

	Edullisin	Kallein
Palveluasuminen	17934	33639
Tehostettu palveluasuminen	33434	42419

- Ero palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen välillä huomattava (15500 €)

Kotona asumisen kannattavuuden laskeminen

- Verrataan kotona asumisen vaihtoehtoja palveluasumiseen ja tehostettuun palveluasumiseen
- Vaihtoehto 1= eläminen ja asuminen = peruskustannus
- Peruskustannus syntyy joka tapauksessa vaikka mitään tukia tai palveluja ei tarvitsisikaan → lisätään peruskustannus aina jokaiseen vaihtoehtoon mukaan
- **Vihreä**= kotona asumisesta kertyy säästöä= kotona asuminen kannattavaa
- **Punainen**= kotona asumisesta ei kerry säästöä → palveluasuminen kannattavampaa

Kotona asumisen kannattavuus asiakkaan näkökulmasta

Pienituloinen

Peruskustannus 12 528 €/v

Palveluasumiskustannus on 7 730 €/v

	Palveluasuminen	Tehostettu palveluasuminen
1. LÄHTÖTILANNE	-4798	-4558
2. OMAISHOITO	-5179	-4939
3. TUKIPALVELUT	-6551	-6311
4. OMAISHOITO JA TUKIPALVELUT	-6933	-6693
5. KOTIHOITO		
-1.luokka 3,5 h/kk	-5289	-5049
-3.luokka 16,2 h/kk	-5735	-6120
-6.luokka 56,5 h/kk	-6360	-6802
6. KOTIHOITO JA TUKIPALVELUT		
-1.luokka 3,5 h/kk	-7042	-6802
-3.luokka 16,2 h/kk	-7489	-7249
-6.luokka 56,5 h/kk	-8114	-7874

Suurituloinen

Peruskustannus 11 535 €/v

Palveluasumiskustannus 16 130 €/v

	Palveluasuminen	Tehostettu palveluasuminen
1. LÄHTÖTILANNE	4596	4836
2. OMAISHOITO	4214	4454
3. TUKIPALVELUT	2644	2884
4. OMAISHOITO JA TUKIPALVELUT	2262	2502
5. KOTIHOITO		
-1.luokka 3,5 h/kk	2549	2789
-3.luokka 16,2 h/kk	688	928
-6.luokka 56,5 h/kk	-1917	-1677
6. KOTIHOITO JA TUKIPALVELUT		
-1.luokka 3,5 h/kk	-160	80
-3.luokka 16,2 h/kk	-2020	-1780
-6.luokka 56,5 h/kk	-4625	-4385

Hyvinvointia ja Energiatieteiden tutkimuskeskus Asumisen

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Kotona asumisen kannattavuus Eksoten näkökulmasta €/v

- Kannattavaa tiettyyn pisteeseen asti
 - Kotihoidon 6.luokka kannattamaton
- Suurin säästö 1. vaihtoehdossa= koko palveluasumisen tuottamiskustannus
- Säästöt huomattavia!

	Palveluasuminen		Tehostettu PA	
	Edullisin	Kallein	Edullisin	Kallein
1. LÄHTÖTILANNE	17934	33639	33434	42419
2. OMAISHOITO	12776	28481	28276	37262
3. TUKIPALVELUT	15549	31254	31049	40034
4. OMAISHOITO JA TUKIPALVELUT	10391	26096	25891	34876
5. KOTIHOITO				
-1.luokka 3,5 h/kk	15396	31101	30896	39881
-3.luokka 16,2 h/kk	6186	21891	21687	30672
-6.luokka 56,5 h/kk	-23038	-7332	-7537	1448
6. KOTIHOITO JA TUKIPALVELUT				
-1.luokka 3,5 h/kk	13010	28716	28511	37496
-3.luokka 16,2 h/kk	3801	19506	19301	28286
-6.luokka 56,5 h/kk	-25423	-9718	-9923	-938

Kodin muutostyöt

- Säästöillä voisi maksaa esteettömyyskorjauksia
- Kotona asuttujen vuosien määrä kasvaa → molempien osapuolien kannalta kannattavaa
- Pieni investointikustannus verrattuna mahdollisiin säästöihin!

	Pakolliset esteettömyyskorjaukset	Asukkaan säästö €/v
Pienituloinen	20 000 €	-4 800 €
Suurituloinen	9 000 €	4 600 €

Johtopäätökset

- Tutkimuksen perusteella tulojen suuruus vaikuttaa siihen, onko asukkaalle kannattavampaa asua kotona vai palvelutalossa
 - Pienituloisille ei ole, suurituloisille on
- Ikääntyvä väestö haluaa asua kotona mahdollisimman pitkään → miten yhteiskunta voisi edesauttaa tätä?
 - Osallistuminen esteettömyyskorjauksiin
- Säästöt vain vuositasolla, entä jos kotona asumista saataisiin pidennettyä kahdella tai jopa viidellä vuodella?

Kiitos!

Yhteystiedot:

Eve Niemenmaa

Saimaan AMK

eve.niemenmaa@co.saimia.fi

040 8318525

hea.metropolia.fi

Hyvinvointia ja Energiatohokkuutta Asumisen

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013